

ŽIVOTNÍ JUBILEUM DOC. MUDR. JAROSLAVA KŘÍŽE

Dne 27. května 2011 se dožívá významného životního jubilea doc. MUDr. Jaroslav Kříž, bývalý hlavní hygienik České republiky a ředitel Státního zdravotního ústavu.

Jaroslav Kříž je v hygienické obci znám jako významný odborník, který stále přicházel a přichází s novými náměty a podněty, ale rovněž jako výborný kamarád a společník, který nikdy nezkazil žádnou legraci, naopak byl jejím častým realizátorem.

Pro mladší generaci hygieniků připomeneme alespoň stručně nejdůležitější profesní body jeho dlouhé a stále pokračující kariéry. Po absolvování Lékařské fakulty hygienické v roce 1960 nastoupil na místo asistenta u prof. Symona na katedře hygieny obecné a komunální. V r. 1972 odešel na Krajskou hygienickou stanici Středočeského kraje, kde pracoval jako vedoucí oddělení hygieny obecné a komunální. V roce 1987 inicioval vznik nového oddělení pro sledování zdravotního stavu obyvatel a stal se jeho vedoucím. Až poté se podobná oddělení stala součástí i dalších hygienických stanic. Vytvoření tohoto oddělení dokumentuje jeho zaměření na preventivní lékařství, které již bylo ostatně patrné i při předchozí práci na výzkumných studiích vztahu znečištěného ovzduší a zdraví dětské populace. Vznik nového, netradičního útvaru současně dokumentuje snahu o jiné a moderní přístupy.

Od roku 1990 do r. 1993 zastával funkci hlavního hygienika ČR. V této funkci se zasloužil o moderní pojetí hygienické služby, které se podařilo uplatnit při přípravě zákona o ochraně veřejného zdraví, ale hlavně v koncepčních otázkách řešení prevence a podpory zdraví realizací intervenčních programů prevence a podpory zdraví v rámci dotačního programu MZ ČR Národní program zdraví – projekty podpory zdraví. Stejně významným činem bylo zahájení systému monitorování zdraví obyvatel ve vztahu k životnímu prostředí. Monitoring i programy prevence podpory zdraví byly potvrzeny formou vládních usnesení a jsou realizovány dodnes.

Přes značné pracovní vytížení ve funkci se dokázal odborně připravit na získání vědecké hodnosti v obo-

ru, s úspěšným zakončením v r. 1991, kdy byl habilitován na docenta hygieny.

Své odborné zkušenosti dále uplatňoval v letech 1994–2001 jako ředitel Státního zdravotního ústavu. Zde usiloval o zvýšení vědecké a společenské autority ústavu, aktivnější vztahy s politickou a mediální sférou a s terénními pracovišti hygienické služby.

Po celou dobu své kariéry byl aktivním členem mnoha odborných a společenských organizací. Spolu s dalšími odborníky založil mezirezortní komisi pro řešení jódového deficitu a 8 let ji řídil. Byl členem Vědeckého kolegia lékařských věd ČSAV. Dále členem vědecké rady IGA MZ ČR a předsedou její odborné komise Zdraví a životní podmínky. Dlouhou řadu let pracuje ve výboru odborné Společnosti hygieny a komunitní medicíny ČLS J. E. Purkyně, a i v současnosti zde zastává funkci vědeckého sekretáře. Je předsedou redakční rady časopisu Hygiena.

Za celý profesní život napsal mnoho desítek odborných prací do domácích i zahraničních periodik a přednesl řadu odborných přednášek na vědeckých setkáních doma i v zahraničí. V nich se vždy snažil prezentovat svůj vlastní pohled na diskutovanou problematiku nebo otevíral zcela nová témata. Vždy uměl rozdávat zkušenosti a také naslouchat a poradit. Je spoluautorem vysokoškolských skript, autorem monografií o zdravotním stavu obyvatel ČR. Z méně vážných literárních počínů jmenujme alespoň Písně milostné a rozverně (Samizdat, 1986) a Lehký otřes mozku a jiné příběhy (Galén, 2000).

Nelze opomenout jeho soukromý život. Jeho nadání je všestranné, rád a dobře maluje, miluje hudbu, kterou i komponuje.

Jaroslave, pro Tvé osobní a odborné vlastnosti a znalosti je nám s Tebou dobře a máme Tě rádi.

Jirka Kos, Věra Kernová, Mila Kodl